

LUD

Jornal „LUD” publicase a noite
terças - e sextas-feiras
Curitiba, 1 de março de 1940

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Director: Henrique Zereb
Gerente: Padre João Palka
Redakcja i Administracja
otwarte są codziennie (prócz niedziel
i świąt kościelnych):
od 8 — 11 godz. rano i
od 1 — 5 godz. po południu
Telefon: 1493

Adres: Curitiba — Avon. Dr. Jaime Reis 533
Adres dla listów zwykłych i pieniężnych: Redação
— Rua. J. P. 155, Curitiba — Paraná — Brasil.
Adres telegraficzny: Redação — Ludo — Curitiba.

W Brazylii 200000 pisma z góry; półrocznie 11000; w Argentynie 7000; w Polsce rocznie 14 zł. (K. O. Nr. 197.311, Warszawa); w Ameryce Południowej 250 dolarów w Urugwaju 4 razy urugwajskie.
Cena ogłoszenia: ogłoszenia tylko góry pisma
Do 4 cm szerokości przez 1 lam do 3 raz 5000
Od 5 do 7 cm szerokości przez 1 lam do 3 raz 3000
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Ogłoszenia w tokacie według umowy Od nekrologów 4 cm szerokości przez 1 lam 3000

CENA NUMERU 300 rejsów
W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarska - Kubisa i Floreckiego,
W S. Paulo: w kioskach na dworcu Luz, Sorocabana i przy kościele Matki Boskiej na Bom Retiro
W P. Alegre: G. Kulesza Filho, rua do Parque 507 oraz przy kościele polskim Avon. Eduardo 920

A invasão da Polónia

A invasão soviética.
Angers, 1 (C.I.D.)—A bolchevisação das províncias polonezas, ocupadas pelos Soviets, é conduzida com extrema brutalidade, o que indica a geral repulsa da população polonesa pelo nefasto credo comunista. A pequena e grande propriedade agrícola está sendo suprimida. Os comisarios soviéticos, armados de todo poder, organizam a cultura em «Kolhozes», isto é, a exploração colectiva da terra, todavia o campones polones luta por todos os meios contra o sistema que lhe pretendem impôr. Não obstante o governo soviético procura organizar, o mais rapidamente possível, nos territórios arbitrariamente ocupados, que a Polónia não pode defender, atacada miseravelmente pelas costas, um vasto campo de exploração soviética. O indivíduo não existe, absorvido na engranagem anti-humana do soviétismo. A Polónia, primeiro estado europeu que com as armas na mão, lutou e venceu os Soviets, lutará para se libertar dessa chaga odiada por todos os povos cultos da Europa e do mundo.

Monstruosas execuções.
Angers, 1 (C. I. D.)—Agencia Polonesa—Deante das monstruosas execuções, em massa, dos patriotas poloneses, ininterruptamente feitas por ordem das autoridades alemãs na Polónia e especialmente nos territórios arbitrariamente incorporados ao Reich, o Governo da Polónia considera de seu dever tornar publica a seguinte declaração:
«Após a guerra vitoriosa o Estado Polonês aplicará represalias contra os alemães, especialmente contra as esferas dirigentes, pelas inocentes vítimas polonesas».

Os refugiados poloneses.
Angers, 1 (C. I. D.)—O Ministerio Polonês de Providencia Social em Angers, publica as cifras concernentes ao numero de refugiados poloneses no estrangeiro. A cifra total desses refugiados se eleva a 125.000.—Na Rumania atualmente 38.000, na Hungria 45.000, na Lituania 34.000 e na França 5.000 refugiados civis.

Perseguição soviética.
Angers, 1 (C. I. D.)—A ocupação russa, do mesmo modo que a alemã não difere de metodos: são os mesmos assassinatos, espoliações, confiscos e fome. Alguns fatos são expressivos: no mercado de Lwow uma camponesa, surpreendida pelo infernal agente da G. P. U., vendendo batatas por preço contrario á irrisoria tabela estabelecida foi abatida sumariamente com um tiro e após esse ato monstruoso, que é apenas um leve indicio do longo e cruento martirio do povo polonês, o bruto colocou sobre o cadaver um cartãozinho com os dizeres: «eu, agente da G. P. U., matei esta mulher por ter exercido sabotagem economica».
Esse agente é perfeito representante do exercito soviético, composto de homens mal vestidos, sujos e esfamiados. São, em sua maioria asiaticos, como se ve, na Finlandia. Um relógio, por

exemplo, constitue para eles um objeto desconhecido e houve casos em que soldados e officaes, após o roubo de relógios, tanto se extasiaram que na calçada, em pleno dia, cobriram-se com sobretudos para observar o brilho dos mostradores.
Seu contato com a civilização occidental os perturba de tal modo que não podem compreender, pelo embrutecimento que são dotados, senão o mundo selvagem e primitivo em que vivem.
Perseguição da Igreja Católica.
Angers, 1 (C.I.D. — Agencia poloneza). A campanha sistematica contra a igreja cristã constitue o mais nefando objeto de «amizade» alemã-soviética. No ultimo Congresso das organizações da

Wojna na morzu i w powietrzu

Straty angielskiej floty wojennej.
Agencia póinoeno-amerykańska, Associated Press donosi z Londynu o ostatniej mowie w parlamencie pierwszego lorda Admiralieli Brytyjskiej, Winstona Churchilla. Mówca stwierdził, że znaleźciami wiosny Rzesza powiększy liczbę swych submarny. Anglia jednak da sobie z niemi radę, jak dotychczas, a to dzięki swym okrętom wojennym, specjalnie do takiej walki wyposażonym. Lord Churchill zaznaczył także, że wielki pancernik brytyjski z serii «Queen Elizabeth» został lekko uszkodzony torpedą niemiecką. Postracie lotniskowca «Royal Oak» flota brytyjska nie stoi już w bazie przy Scapa Flow. Ogółem—powiedział pierwszy lord Admiralieli—flota wojenna angielska straciła dotąd 63 tysiące ton ze swych statków. Straty obecne są takie, jak w pierwszych sześciu miesiącach wojny z 1914 roku.

Straty estońskiej floty handlowej.
Agencia niemiecka «Transocean» podaje oficjalny komunikat estońskich władz morskich, w którym zaznacza, że od początku wojny Estonia straciła osiem swych statków o łącznym tonażu 10 tysięcy. W ostatnim tygodniu wskutek akcji niemieckich submarny, Anglia straciła cztery statki handlowe o łącznej wadze 17,778 ton. Państwa zaś neutralne straciły trzy statki o wadze 8.850 ton. Ponadto, jeden statek angielski «Clan Morrison» zatonął wskutek zderzenia się z miną podwodną na Morzu Północnym.

Pochwycenie dwóch statków niemieckich.
Jak donosi angielska agencia Reuter, statek niemiecki «Wahehe», o wadze 4.709 ton, który, płynąc ze Skandynawii, chciał przerwać blokadę, został pochwycony przez angielski okręt wojenny. Trzeba zaznaczyć, że dzięki szybkiej akcji angielskich marynarzy niemieckie nie zdolały zatopić własnego statku.
Drugi statek niemiecki «Rostock», o wadze 2.542 ton, został zatrzymany przez francuski kontrtorpedowiec. Stało się to podczas ciemnej nocy. Straż francuska do-

juventude soviética foi revelado o entendimento alemão-soviético para empreender-se ação conjunta contra a igreja cristã na Polónia. A luta será feita contra todos os créditos pelas organizações dos «Sem Deus».
O leader de «Komsomol» respondendo ás interpelações dos jovens comunistas sublinhou com firmeza que o governo da União Sovietica vai desenvolver nos territórios ocupados uma ação antireligiosa exclusivamente materialista, não partilhando a concepção do racismo propagado pelos nazistas. O mencionado leader, Michailow, acrescentou: «Os governos de ambos os estados combatem a ideologia cristã, vendo um inimigo especial na igreja católica-romana, de sorte que se torna necessario um entendimento mutuo no tocante aos metodos concretos, meios de ação e troca

reciproca de informações. Terminando insistiu: E NECESSARIO ACABAR COM A IGREJA CATOLICA - ROMANA NA POLONIA».
As perseguições aos feis e clero poloneses.
Vaticano, (H.)—O nuncio apostolico em Berlim, monsenhor Orsenigo deverá seguir brevemente para a Polónia afim de proceder rigoroso inquerito sobre a situação das igrejas e populações católicas naquele país.
As atrocidades alemães, as perseguições a que estão expostos os feis e o clero polonês comoveram vivamente o Vaticano, onde os cardeaes membros da Congregação dos Negocios Ecclesiasticos Extraordinarios foram encarregados de examinar a situação.
Em uma dessas reuniões, ficou resolvida, por oportuna, a visita

nosi, że liczne bombowce angielskie, znajdujące we francuskich hangarach, przeprowadziły ostatnio daleki lot wywiadowczy nad południowymi Niemcami i zachodnią dawną Czecho-Słowacją. Loty te miały wielkie znaczenie, gdyż wydarły Niemcom ich system obrony przeciwlotniczej. Angielcy wiedza obecnie, gdzie koncentrują się niemieckie siły lotnicze.
Wywiadowcze samoloty angielskie spenetrowały prawie całe Niemcy, zwłaszcza ośrodki przemysłowe. Przeleciały one bowiem nad Zagłębiem Ruhry, nad Kolo-

nią, Düsseldorfem, Emden, Duisberg, Dortmund, a wreszcie nad Berlinem. Na główne ulice Berlina: Unter den Linden i Wilhelmstrasse posypały się z angielskich samolotów liczne ulotki propagandowe. Niemieckie punkty obrony przeciwlotniczej milczały uparcie, nie chcąc zdradzić swych pozycyji przed wszechświatem okiem angielskich pilotów.
Ogólnie biorąc, angielskie oraz niemieckie loty rozpoznawcze były prawie bezkrawne; stracone bowiem zostały tylko dwa aparaty: jeden angielski i jeden niemiecki.

Podziękowanie z Paryża
Polski Komitet Centralny Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce, urzędujący we Francji przy Rządzie Polskim, nadesłał pismo do Bielskiego Komitetu; w piśmie tym, Paryski Komitet dziękuje tak Bielskiemu Komitetowi jak i Komitetowi Stanowym (Parzańskiemu, S. Paulistańskiemu i Biograndzińskiemu) za ich wysiłki i skuteczną akcję w dziedzinie pomocy ofiarom wojny, którą Komitet w Paryżu charakteryzuje, jako jedną z najwydatniejszych wśród analogicznych akcyj w innych krajach.

Wiadomości z Brazylii

Prezydent Getulio Vargas przybędzie do Stanu Santa Catarina.
Sekretariat Stanu Santa Catarina, pod przewodnictwem interwentora Nereu Ramos, obradował nad ułożeniem programu uroczystego przyjęcia, w związku z bliską wizytą w tym Stanie Prezydenta Getulio Vargasa. Jak donoszą, przyjazd Prezydenta Republiki naznaczony jest na pierwsze dni marca.
Nafta brazylijska jest kwestią czasu.
General Horta Barbosa, prezes Narodowego Towarzystwa Naftowego, udzielił wywiadu gazecie «O Globo», w którym zaznaczył, że wydobywanie nafty w takiej ilości, by weszła do handlu, jest tylko kwestią czasu. Mimo usilnych prac, nie można naznaczyć dokładnie terminu, w którym osiągnie się cel zamierzony.
Należyte wynagrodzenie za pracę.
Z Rio donoszą, że na początku miesiąca majja Prezydent Getulio Vargas podpisał dwa ważne dekrety, a mianowicie: pierwszy dekret-prawo będzie określał minimalną zapłatę, jaką powinno się otrzymywać za pracę. Drugi zaś dekret-prawo zawierać będzie o-

biowiązujące przepisy, dotyczące sprawiedliwości w pracy.
Oddziały wojska wezmą udział w budowie szos.
Agencia Brazylijska donosi z Rio o rozporządzeniu wydanym przez ministra Wojny, według którego pierwszy pułk saperów weźmie udział w budowie drogi kołowej na odcinku Rincão—Rio Bonito; odcinek ten leży na linii Kurytyba—Joinville.
Budowa nowego odcinka szosowego przed oddziały wojska, jak również innych ważnych obiektów na terenie Brazylii, wywołały w prasie brazylijskiej uznanie dla Naczelnego Dowództwa brazylijskiej siły zbrojnej.
Interwentor Nereu Ramos w Joinville.
W związku z bliskim otwarciem odcinka drogi Rincão—Rio Bonito na linii Joinville—Kurytyba, przybędzie do Florianopolis interwentor Nereu Ramos, który weźmie udział w powyższej imprezie.
Katastrofa pospiesznego pocługu w São Paulo.
Pomiędzy Villa Queimada a Lavrinho wykołeił się pociąg pospiesny. Na szczęście w katastrofie odniosło lekkie rany tylko trzech funkcjonariuszy kolejowych.

Do nabycia są 4 mocne wozy i jedna aranha lekka w Browarze Atlantica, Avenida Iguassu 153.

Ryszard Koch-Kochowski (dawna bursa meška) przy ulicy Carlos de Carvalho n.277, w Kurytybie, przyjmując kształcąca się młodzież. Gwarantowana rodzicielska opieka, jak również pomoc w nauce. Ceny przystępne. Opłata z górą

Dr. J. Aleksander Dobrowolski
Konsult.: od 10-12 i od 3-7
Plac Tiradentes 322.
Klinika ogólna, chirurgia. Leczenie zmian skórnych, zylaków hemoroidów.
Rua 13 de Maio, 879 - Telefon 1036

Dr. Janina Furmaniak Schmitdinger
Chirurg - Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio.
Mówi się po polsku.
aven. Dr. Jaime Reis 216.
naprzeciw Pałacu Rządowego.

APTEKA TELL
DROGERIA
Sigel Etzel & Cia
Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.
Vermicida Tell wróg robaków i glist.
Farby Tell najlepsze do farbowania i uczenia sukienek.
Fermente Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba.
Recepty lekarskie załatwia się rzetelnie i sumiennie.

Dr. Dante Romanó KUSZKIE - OPERATOR
Profesor Operator Uniwersytetu Były asystent szpitali berlińskich.
Leczy syfilis, drogi moczowe; diatermia. Klinika dla Pań. Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowymi.
Konsult.: Farmacia Minerva na 1 szym piętrze od godz. 1 do 3-iej po południu.
Praça Tiradentes 554.
Rez. Praça Senad. Correia 4.

Rysunki Wykonują na zamówienie wszelkie rysunki: techniczne, stylizowane, dekoracyjne, propagandowe, akwarele, pastele i olejne. Ryszard Koch Kochowski, Rua Carlos Carvalho 277, Telefon 1410.

Dr. Carlos Heller
Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. Klinika dla dzieci i dorosłych. - Leczy zylaki, rany na nogach bez operacji.
Kons. Nad aptekę, Av. I. do Pessoa 68. Przyjmuje od 1 1/2 - 5 Telefon 8 - 7 - 5.
Rez. Comend. Araujo 970. Telefon 424.

Leczenie radykalne bez operacji hemoroidów, zylaków, leczenie chorób żołądkowych, kiszki, wstroby ślepej kiszki, raka, wrzodów. DR.
Mendes de Araujo
Aven. João Pessoa 68
Przyjmuje od 2 - 6 godzinny.

Dr. Carlos Moreira
Prof. Catedrático da Faculdade de Medicina.
Especialidade em molesias dos olhos, ouvidos, nariz e garganta.
Consultorio: Av. João Pessoa, 68, Altos da Pharmacia Avenida.
Resid.: Rua Visc. de Nacar, 860. Telephone 8-8-8 - Curitiba.

Dr. JAN SKALSKI
Chirurg - Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio.
Przyjmuje w każdej chwili
Rua Emiliano Pernetta Nr. 670. CURITIBA.
Udziałem lekcji matematyki i z zakresu gimnazjalnego. Zgłoszenia: Józef Bieszczad, rua Carlos de Carvalho, 277. Od godziny 8 - 12.

Nieruchomości:
Kupna i sprzedaż, administracja nieruchomości, hipotek.
Chcesz sprzedać, lub kupić jaką nieruchomość? Twój lokator nie płaci komornego, lub niszczy dom, w którym mieszkasz? Masz trudności przy kupnie, lub sprzedaży? Udać się do nas a sprawa twoja zostanie sumiennie załatwiona. Biuro Dr. ROGUSKIEGO, Praça Tiradentes 509, 2 piętro, Tel. 7-7-2, Curitiba, Paraná.

Internato do Ginasio Paranaense
prowadzony przez BRACI MARYSTÓW
Zarząd Internatu Gimnazjum Parańskiego (w Seminarium) podaje Sz. Rodzinom do wiadomości, że przyjmując uczniów do Egzaminów Wstępnych; lekcje przygotowawcze zaczynają się w dniu 15 lutego a potrwać aż do 28-go tegoż. Otwarcie szkoły, tak w szkole powszechnej jak i dla gimnazjum odbędzie się 4-go marca.
Informację udziela się przy Rua Bispo D. José 2674, Telefon 233. Curitiba.

DR. EUGENIUSZ GRADOWSKI
ADWOKAT
Naturalizacja, sprawy cywilne, kryminalne, handlowe, robotnicze, inwentarze i t. p.
Biuro i Rezydencja: Praça General Ozorio 581 Curitiba.

Sklep
Artykułów spożywczych
Rocha Pietarza i Tomasza Kubisa
Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. - Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.
SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE
Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
Praça Coronel Enas 30, Róg São Francisco 57 obok Igreja da Ordem - Curitiba.

Nowoczesny środek wzmacniający w likorze
SADOL
daje apetyt, rumieńce na twarzy, wzmacnia kości, nerwy, serce i krew
proś zawsze o prawdziwą markę z Laboratorium Chemicznego FERNANDO BOETTGER, Brusque, Sta. Catarina
Do nabycia we wszystkich Drogeriach i Aptekach.
Przedstawiciel na Paraná:
J. GEISLER, - Curitiba - Rua Conselheiro Barradas nr. 1399

Bank
Francusko - Włoski
na Południową Amerykę
KAPITAŁ ZAKŁADOWY 100 MILIONÓW
FUNDUSZ REZERWOWY 139 MILIONÓW
GŁÓWNA SIEDZIBA W PARYŻU
FILJE: Brazylia: S. Paulo - Rio de Janeiro - Santos - Curitiba - Porto Alegre - Recife - Rio Grande - Bahia
ARGENTYNA: Buenos Aires - Rosario de S. F.
CHILE: Santiago - Valparaiso
COLOMBIA: Baranquilla - Bogotá
URUGUAY: Montevideo.
Filia w Kurytybie, Rua 15 de Novembro Nr 326
Agencje w Ponta Grossa i Paranaíba.

DEPARTAMENT WETERYNARIIZ
LABORATORIUM RAUL LEITE S. A.
przygotowuje lekarstwa dla koni:
Zapobiegawcze szczepienie, zastrzygi i lekarstwa na wypadki zapalenia przeciw katarom i zolom.
Sudorol: - przeciw chorobom moczowym;
Sedocolos: - przeciw kolkom;
Sedos: - przeciw zapaleniu stawów;
Sarnopan: - przeciw świerzbom i parchom;
Tripanos: - na choroby organów płciowych;
Tonus: - zastrzyki;
Vermifugos: - na robaki;
Pentafarmisto: - na wzmacnianie paszy;
Coloidocalco: - przeciw opuchnięciom pyska;
Polivitaminsos: - na zwiększenie wzrostu i płodności;
Toxolde Tetanico: - zastrzyki przeciw tężcowi.
Do nabycia w Depozytach i Reprezentacjach:
LABORATORIUM RAUL LEITE S/A
lub przy Praça 15 de Novembro, nr. 42-1 p-ro, Rio.

DR. A. POLAN KOSSOBUDZKI
Były asystent II. Kliniki Chirurgicznej Uniwersytetu J.P. w Warszawie. Lekarz w Santa Casa de Misericordia.
KLINIKA MEDYCZNO-CHIRURGICZNA
Chirurgia ogólna. Ortopedia (zniekształcenie, wady fizyczne, wrodzone lub nabyte). Traumatologia (złamania, zwichnięcia, kontuzje, rany i t. p.
Konsultorium: Pharmacia Brasil, Praça Tiradentes 390 od 4 do 6 tej po południu.
Rezydencja: Visconde Rio Branco 1197. Telefon 2669.

Rodolpho Strobel
Praça Cel. Enas 119, Tel. 197. - Kurytyba.
Skład wapna, cegiel, cementu, posadzek, dachówek francuskich płaskich i okrągłych, ogniotrwałych, rur kamiennych, galwanizowanych, stali do betonu, farb, olejów, przyrządów do ustępów, tafl i t. p.
Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszają się w "LUDZIE".

Gawęda z obecnej wojny
VIII.
Stary proboszcz i starszy od niego sołtys Skibic wracali z więzienia dokąd ich Niemcy po bitwie skibickiej zagnali. Dwa tygodnie poniewierki i znęcań, zimna wreszcie i głodowania osłabli doszczętnie starców, szli więc oczarują już dzień, wspierając się wzajemnie, wyzbrując po drodze kęsa chleba i kąt do spania, o które łatwo nie było, okolice bowiem były doszczętnie prawie zniszczone i ludność żyła w ostatniej nędzy. Mroźną nocą od kilku dni, tylko nisko wleżąc, chmury zapowiadały nowy śnieg, a było już i starego aż za dużo. Ledwie przepętaną ścieżką w ostatnim śniegu posuwali się z wolna a z uparciem naprzód, aż sołtys dostrzegł w pustynnych polach znaną mu już szachownicę żagunów, rozglądając się naokoło i rzekł:
- Pod wieżoz dojdziemy. Była nas śnieżnica nie przychwycała.
- Cicho jakos, - odpowiedział ksiądz - Czas na nas. Czas. Nóg już całkiem nie czuję.
- Trzebaby buty gdzieś dla jęgomości wyrwać, - mruknął chłop. - W tych szmatach nienacznym nie daleko zajdzie.
Obaj starcy mieli stopy obwinęte w stare worki i szmaty, obwinęli bowiem dawno już rozleciało się a o nowym nie mogli nawet myśleć.
- Buty, głupstwo, - machnął ręką ksiądz - Ot, sił, żeby można gdzie dokupić. Tyle chorych i umierających, a ja już nie mogę chodzić.
- Jęgomość niech się szanują, - radził sołtys. - Zakazali księdzu udzielać ludziom sakramentów świętych, jak złapią półdziałę jęgomości na amier.
- Pójda, - rzekł twardo proboszcz.
- Nie oni dali mi wiadzę i nie oni mogą mi ją odebrać.
- Ale życie zabiora - zępnął chłop.
- Księdzu źle i nam źle, a zawsze razem ścierpimy wszystko. Jakby nam jęgomość zabrakło, to chyba iść w grób nam też.
- Po chmurnym dniu zawsze przychodzi słoneczko, zauważył ksiądz.
- A ot i wieś, - wskazywał kijem.
- Na szaro-białym niebosklonie związanym z obszeronym, tego samego niebo koloru, nizinami, tamajaczymy naprzód sinawe sipy dymów wznoszące się z pogrzebanym w śniegach

rwący nerwami, iż proboszcz skibicki, wstrząsnął do głębi, ruszył w stronę nędzarszą, ten jednak urwał gwałtownie, bo siwo-włosy obłąkani, złożywszy przy ustach dłonie, zawył naraz jak wilk i wznosząc głowę w niebo krzyczał:
- Trup! Trup! Uciekaj! Uciekaj! Trup!
Znow zawył jak wilk, a pierwszy z podniesionym w górę, pozbowiałym palców, rękami stał cicho, tylko szare jego usta poruszały się szybko jakby w modlitwie.
Proboszcz skibicki wparł się oczami w krzyżującego wariata, naraz drgnął, cofnął się o krok wstecz w niezmiernym przerażeniu, wstrząsł się cały i jednym skokiem dopadłszy obłąkanego, chwycił go za ramiona i trząsając nim, wołał:
- Ktoś ty? Ktoś ty? Na Chrystusa! Mów, ktoś ty!
Obłąkany przestał wyć, zwrócił swe przekrwione oczy na kapłana, wyprostował się i rzekł spokojnie:
- Jestem profesor uniwersytetu, Szpotniański.
- Bracie, - jęknął ksiądz. - Bracie. Nie poznajesz mnie, Jam twój brat. Na Boga. Otrząśnij się. Jam brat. Brat! Rozumiesz!
Drzał cały i próbował ująć w ramiona obłąkanego, ten jednak gwałtownym ruchem odepchnął go od siebie i krzyknął ze złością:
- Niema braci w Polsce. Są tylko trupy. Ja trup! Ty trup! I atęmy wilki, Trupy i wilki.
Złożył ręce przy ustach i wył, aż naraz skoczył naprzód i krzyknął:
- Uciekaj! Uciekaj! Trup! Wszędzie trupy!
Obłąkana trójka rzuciła się do ucieczki i długo biegła w milczeniu, tylko ten, ostatni, co chwilę oglądał się z przerażeniem za siebie.
A pod krzyżem, u wejścia do wsi, stary proboszcz skibicki leżał z twarzą wciągniętą w siebie, jego ogromne postać a z ust płynęła rwana skarga i prośba.
- Chrystusie! Chrystusie! Chrystusie! Stary sołtys oclerał rękawem zaplakaną oczy i szepotał:
- Jezu nasz! Spójrzaj, iż miara nieszczęścia tego starca-kapłana i nas jest pełna. Zmiałaj się nad nami! Zmiałaj się!

Kościół w Polsce
Rzecz przedziwną widziałem: światyntylnę zburzoną, z strzaskanymi organy, dachem, witrażami...
Pierwszy raz tam splewano polski hymn ze łzami, tak, że pierśią buchnęło w niebo ruin łono...
Żołnierz polski, zdrony, pacierz swój odmawia, a wieśniaczek gromada w modłach ręce łamie...
Wszak to z gruzów wności powstała znamię, z pod niewoli nahajek, kajdan i bezprawia.

Świętokradzkie zniszczenie... runęły portale, lecz nad kolumnami czołami stoi Matka Boska, nietknięta kul gradem, które w bitwy szale zdzierawity te ściany... Jak się ona troska o tej wieży koronę, co u stóp Jej padła...
Rzecz przedziwną widziałem: polskich mąk widziałem...
Józef A. Teslar.

POSZUKUJE SIĘ Walerii Nowak, niedawno zamieszkałej w Kurytybie. Redakcja "Ludu".

CUKIERNIA POLSKA
"MAZURKA"
F. SZANKOWSKA & SYN
S. Paulo, ul. Sebastião Pereira, 116 (Sta Cecilia), Tel. 5-5408
Specjalności:
Lody wysmuntale, pączki warszawskie, seralik krakowski
Przyjmuje zamówienia na wszelkie uroczystości. Wysyła do domu.

Terras em Guarapuava
Em várias zonas deste rico município, algumas destas proximas à construção da estrada de ferro, vendem-se ótimas terras em prestações, para colonos. Documentos de propriedade plenamente legais.
Tratar à Rua Ermelino de Leão, 424, em Curitiba.

Bolszewicy wywieźli 3.679 księży polskich
Berno, (Pat). - Ocasopismo szwajcarskie "Revue du Service Evangelique" stwierdza, że okupanci bolszewicy deportowali 3,679 członków kościoła polskiego. Duchowni polscy zesłani zostali do najbardziej oddalonych prowincji Związku Sowieckiego.
Ocasopismo to zaznacza również, że cudzoziemskie osoby duchowne, które w chwili inwazji bolszewickiej znajdowały się na terytorium Polski, zostały deportowane na Syberię.

ELIXIR 914
używając go zauważasz po kilku dniach:
1) Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
2) Zniknięcie przyszczoł, egzem, wrzodów, swędzenia, raka jędrzych i t. p.
3) Zniknięcie zupełne Hemmaturii, bólów w kościach i bólu głowy.
4) Zniknięcie objawów syfilistycznych wszelkich niedomagani spowodowanych przez syfilis.
5) Żołądki i książki będą w doskonałym stanie, bo "Elixir 914" nie atakuje żółdka i nie zawiera jodków.
Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa ekspertów, iudziej specjalistów w chorobach ocu i żółdkowych na tle syfilistycznym.
Elixir 914 w flaszkach o zdrowej wielkości 20 proc. zniżki

Gdzie i kiedy nastąpią rozstrzygające starcia w obecnej wojnie?

Faktem jest, że wojna prawdziwa na Zachodzie nie rozpoczęła się jeszcze. Nikomu nie wiadomo nawet, kiedy się rozpocznie. Pole do przypuszczeń i domysłów jest przeto otwarte.

Jedni mówią, że wojna rozstrzygnie się przedewszystkim na morzu, gdyż blokada Niemiec zrobi swoje. Skutków blokady jeszcze nie widać, gdyż Niemcy mają pewne zapasy, nagromadzone przed wybuchem wojny. Dopiero, gdy zapasy poczują się wyczerpywać, blokada da się Niemcom we znaki w całej pełni.

Inni twierdzą, że rozstrzygające działania wojenne odbędą się w powietrzu. Dlatego za najważniejszą rzecz uchodzi uzyskanie przewagi w lotnictwie. Ostatnie boje powietrzne okazały, że aparaty francuskie i angielskie są lepsze od niemieckich. Chodzi jeszcze o to, by liczbowo uzyskać przewagę przynajmniej.

Jeszcze inni przypuszczają, że wojna obejmie przedzie czy później nowe tereny, na przykład, półwysep bałkański i że tam nastąpi uderzenia wielkiej wagi dla wyniku wojny.

Ostatnią możliwość, omawia przeto były minister wojny, pułkownik Jean Fabry i stwierdza, że dla przeciwnika daleko więcej pokusy, posiadają wybrzeża morza Egejskiego, a jeszcze więcej drogi do zatoki perskiej niż Finlandia i porty norweskich.

Tam znajduje się Syria, Palestyna, Egipt, Indie, czyli posiadłości Francji i Anglii. Pułkownik Fabry zapewnia zresztą, że jakiegdyś wydarzenia na Bałkanach nie zaskoczyły by Francji ani Anglii. Podobnie jak w latach, 1914—1918 powstałaby armia Wschodnia, uzbrojona we wszelkie nowoczesne środki walki, przygotowane dziś we wszystkich fabrykach Francji, Wielkiej Brytanii, Kanady i Stanów Zjednoczonych.

Poważni rzeczoznawcy trwają jednak przy swoim zdaniu, że wojna może się dopiero rozszerzyć, ale rozstrzygnięcie zapadne bezwarunkowo na Zachodzie.

Z wszystkich takich rozwiązań wynika, że domysłów i przypuszczeń jest wiele, ale pewności nie ma co do terenu, na którym nastąpi pierwsze większe starcie, przygotowujące rozstrzygnięcie w toczonej wojnie.

Zresztą, w interesie każdego dowódcza leży, by netyki nie zdradzać swoich planów, ale jeszcze o ile możności, przeciwnika w błąd wprowadzić, a przez nagłe uderzenie w miejscu niespodziewanem mieć po swojej stronie wielkie korzyści, jakie daje zaskoczenie.

Propaganda niemiecka ma przeto wielki interes w szerzeniu najróżniejszych i dezorientacyjnych poglądów, których też codziennie wielką liczbę rozpoczyna się w Berlinie. Mówi o nich berliński przedstawiciel prasowy wielkiej gazety szwajcarskiej, dziennikarzowi Janowi Bardanne, korespondentowi pryskiemu »Narodowca« zasięgającemu w tej chwili w Szwajcarii języka o tym, co się dzieje w Niemczech.

«Rano na przykład mówi się w poważnych kółach berlińskich, że Hitler nie będzie wogóle atakował na Zachodzie i liczy na zwycięstwo się sil Sprzymierzonych. Wczoraz natomiast puszcza się nagłe pogłoski o zamierzonej lądowaniu w Anglii czy też o opuszczeniu przy pomocy spadochronów 20 tysięcy żołnierzy niemieckich poza linią Maginota». «Ubiegłego miesiąca—mówił dziennikarz szwajcarski—przed moim wyjazdem z Berlina, koła niemieckie zapowiadały przyłączenie się Włoch do wojny».

— Do wojny z kim?

— Wedle nastroju zapytanego, mówiono raz, że po stronie Sprzymierzonych, drugi raz po stronie Niemiec!

»Pewnego czasu—dodał dzien-

nikarz szwajcarski—sądziłem, że dowódcy wojsk pragnęli złożyć przyjęnością przyjąć najłagodniejsze przewidywania, i, że przygotowując ofensywę bezwzględna, chcieli ukryć swe zamiary. Fakty zaprzeczyły tym zamiarom.

»Nie można jednakże sądzić, że Niemcy pozostaną na swojej pozycji i nie będą walczyć. Przypuścić tego nie można z kilku przyczyn, między innymi: że Niemcy sami nie wiedzą, czego chcą. Wojna nerwów, wojna gospodarcza. W wysokich kołach niemieckich ograniczono by się chętnie do takiej wojny, jednakże wojna gospodarcza i powodzenie w wojnie nerwów, wymagają wojny na morzu. Łodzie podwodne, ani miny magnetyczne, ani możliwość masowego zaatakowania floty angielskiej nie uchodzią w Niemczech wszakże za

środki pewne do skrepowania handlu francusko-angielskiego».

»Jest rzeczą niezaprzeczną, że władze niemieckie są w trudnym położeniu i nie wiedzą, w jaką stronę się zwrócą maja».

Ci, którzy sądzą, że Rzesza prowadzi będzie wojnę bezwzględną i szukać będzie szybkiego rozstrzygnięcia, mylili się. Nie wierząc w wojnę na Zachodzie, Hitler nie przygotował się na nią. Jego sztab generalny sam był zaskoczony wypowiedzeniem wojny ze strony Francji i Anglii.

»Cóż więc może zrobić? Czekając by się przygotować i rozpocząć za 6, 7 czy 8 miesięcy większe operacje?»

»W gruncie rzeczy najpoważniejsi wojskowi chcieliby takiego obrotu rzeczy. Ma się wrażenie, że na wiosnę Niemcy nie będą

więcej gotowi, niż obecnie do walki przeciw siłom francusko-brytyjskim. Potrzebują dobrego roku do stworzenia armii zdolnej do walki na froncie zachodnim. Otóż rok cały, okres długi dla kraju otoczonego, który liczy na wielką pomoc Rosji i doznaje z tej strony jednego rozczarowania podługim.

»Chwytają się więc w Niemczech innej polityki i mówią: Wojna frontowa zakończyła się na naszym zwycięstwie w Polsce. Czeka nas teraz długie oblężenie i kiedy Francuzi i Angliacy usilować będą osaczyć nas pod względem finansowym i wojskowym, nasze wojska propagandowe usiłować będą siać ziarna rewolucji w ich kraju, jak to uczyniliśmy przy pomocy agentów bolszewickich, w czasie rządów Kereńskiego w Rosji.»

»Sądzę — mówił dziennikarz

szwajcarski,—że ci, którzy tak mówią, są najbliżsi prawdy, i wyrażają zdanie największej liczby kierowników Niemiec».

Dziennikarz szwajcarski jest jednak przekonany, że po stratach poniesionych w Polsce i wogóle na wschodzie, gdzie Niemcy popadły w zależność od Stalina, nerwy niemieckie okazały się mniej wytrzymałe, niż francusko-angielskie. Na pytanie w sprawie planowanych przez Hitlera ataków na Anglię, dziennikarz szwajcarski odparł:

»Atak na Anglię jest niemożliwy dla Niemiec, które pod względem wojskowym straciły w miesiącu wrzesniu okazję do wojny takiej».

Na dowód przytoczył opinię generała niemieckiego, nie lubiącego Hitlera, ale służącego lojalnie Niemcom.

Rzecz o sprawiedliwości

Znany pisarz, Zygmunt Nowakowski zamieszcza w »Wiarusie Polskim« wychodzącym w północnej Francji, następujący artykuł:

»Sprawiedliwość przyjdzie z wiosną! I jak wiosna przychodzi, bo przyjdzie musi pewnego dnia, tak samo razem z nią pewnego dnia na progę kraju stanie żołnierz polski. Będzie miał za sobą daleką drogę i na granicy stanie krwawy, mianowicie krwawy od tej sprawiedliwości, jaką wykona, idąc do Polski.

Ani na chwilę wątpić nam nie wolno o tej sprawiedliwości. Ona jest rzeczą konieczną, niezawodną, jest czymś, co przyjdzie musi, również jak musi przyjdzie wiosna. Sprawiedliwość ta będzie taka sama, jaka była krzywda. Ale wykonana ją żołnierz polski, który jako człowiek popędliwy i spragniony odwetu, nie może stosować zasady »oko za oko, ząb za ząb«. Niel Gdy ten żołnierz raz wrzescieć weźmie się do roboty, gdy chwyci za karabin, wtedy sprawiedliwość dziejowa musi wyrazić się w zasadzie »za jedno oko oczu tysiące! Za jednego zęba wszystkie zęby niemieckie! Tak być musi! Jest rzeczą niemożliwą, aby nikt nie pomścił naszych miast i miasteczek, naszych bezbronnych wsi, jest rzeczą niemożliwą, aby za rzeki krwi naszej nie poleło się morze krwi niemieckiej. Za wszystko musi być zapłata w samej, krwawej monecie, lecz wyrównana z nadatkami.

To jedna sprawiedliwość. Ale jest jeszcze i druga, ta, której wykonawcą będzie państwo samo, gdy wróci do pełni swych praw. Ono już myśli o tej sprawiedliwości, jaką trzeba będzie wykonać na miejscu w kraju. W jednym z ostatnich numerów »Monitora Polskiego« czytamy uchwałę Rady Ministrów, która mówi: »Po zwycięskiej wojnie Państwo Polskie zastosuje za niewinne ofiary polskie represje wobec Niemców i to zwłaszcza wobec ich sfer kierowniczych».

Będzie to zatem sprawiedliwość, innego już pokroju, nie taka nagiła jak sprawiedliwość czyniona przez żołnierza, ale za to dokładna, konsekwentna i docierająca wszędzie. Nie ukryje się przed nią nic, bo ona potrafi wydobyć na światło dnia każdą zbrodnię i każdą ukarą. Ona nie będzie miała charakteru zemsty doraźnej, lecz poprostu znajdzie odpowiednie paragrafy kodeksu karnego i ukarze winnych zdrady głównej, czy też innych zbrodni, popełnionych w stosunku do państwa polskiego, do tego państwa, które ani na chwilę nie przestało istnieć i funkcjonować.

A żołnierz? Czekają go inne zadania. Przyszłszy do kraju, zostanie Polskę obdarta ze wszystkiego, Polskę naga, zdejmie więc własny płaszcz i okryje nim Jej ramiona. Głodna będzie, o, głodna

z wszelką pewnością, więc Ją nakarmi chlebem swym żołnierskim i da Jej pić z własnej manierki. Rany Jej obmyje z krwi, poczym choć strudzony drogą daleką, nie spocznie ani trochę, ale zakasze rękawy i weźmie się zaraz do roboty.

Na tej ruinie, na tych zglistkach, na pustce, którą tam zostanie, rozpocznie stawiać dom nowy, moený, taki, który już nigdy się nie zawali. Bo też nie kto inny postawi ten nowy dom, ale żołnierz, czyli polski chłop, polski robotnik, polski inteligent. I taką będzie ta przyszła Polska, jaka

Wiadomości z Finlandii

(Według agencji: angielskiej »Reuters«, francuskiej Havaa i północno amerykańskiej United Press)

Dwieście tysięcy bolszewików pod miastem Viipuri.

Miasto Viipuri, które finnowie mocno uforyfikowali, jest przedmiotem gwałtownych ataków bolszewickich wojsk. Widać, że bolszewikom bardzo zależy na zdobyciu powyższego miasta, kiedy skoncentrowali na tym odcinku 200 tysięcy żołnierzy. Finnowie ewakuowali wszystkie miejscowości w pobliżu Viipuri, aby nie były narażone na bombardowanie przez lotników i artylerię bolszewicką.

Bolszewicy zdobyli wyspę fińską Koivisto.

Cała prasa bolszewicka rozpisyje się o zdobyciu przez bolszewików fińskiej wyspy Koivisto. Dzienniki angielskie omawiają ten fakt, zaznaczają, że sowiecka prasa przez krzykliwą propagandę chce rozniecić zapal wśród swych wojsk, a wśród finnów niepokój. Jednakże każdy fin wie, że wyspa Koivisto nie odgrywała w bitwie fińsko-sowieckiej jakiegokolwiek poważniejszej roli. Zresztą finnowie trzymają się jeszcze w silnych fortach na wybrzeżach Koivisto, uniemożliwiając swym silnym ogniem artylerii wylądowanie oddziałów bolszewickich.

Pośrednictwo Niemiec?

Niemiecki ambasador w Moskwie, hrabia von Schulenburg, odbywa częste konferencje z sowieckim komisarzem Spraw Zagranicznych, Molotowem.

Sztokholmski dziennik »Stockholm Tidningen« utrzymuje, że rozmowy te dotyczą Finlandii.

Dyplomacja niemiecka na obecnie sprzyjające »oizolności dla swego pośrednictwa między Finlandią a Sowietami. Najpierw »Kremlin« sądzi, że ostatnie sukcesy czerwonych wojsk naprawiły obecnie ich reputację zagranicą. Nie wiadomo znów, jak pójdą dalsze ataki bolszewickie.

Druga rzecz, to pojawienie się angielskich okrętów wojennych na Morzu Białym, a więc pod »nosem« Sowietów. Do tego dołączają się alarmy prasy o koncentracji

zbuduje żołnierz. Czyli, będzie ona prosta, mocna, zdrowa od podstaw, a stworzona do pracy nie do parady!

W nowym, obszernym, jasnym domu znajdzie się dość miejsca dla wszystkich, oczywiście z wyjątkiem tych, którzy władzy chcą nadmiernej nie umieli użyć dla dobra Polski, ale przez pychę, nieuctwo czy złą wolę sprowadzili klęskę. Dla nich nie może być miejsca w nowej Polsce! W tym także wyrazi się sprawiedliwość.

Przyszła Polska musi być zdrowa, mocna, demokratyczna, musi być Polską ludzi pracy, więc tych ludzi, którzy ją zbudują od podstaw na nowo!

dużych oddziałów wojsk aliantów na Bliskim Wschodzie. To wszystko wprowadza czerwone władze w stan nerwowości.

Propaganda czerwona zaprzestała nazywać obecny rząd fiński nielegalnym. Obecnie nienawiść Sowietów zwraca się przeciwko marszałkowi Mannerheimowi oraz ministrowi Vaino Turnerowi. Tych dwóch ludzi nazywa sowiecka prasa sprawcami wojny fińsko-bolszewickiej.

Uchodźcy z Polski boją się mówić o czymkolwiek dla oszczerzenia swych krewnych.

Ujawnienie zbrodni niemieckich w Paryżu przez kogós ściga zemstę Gestapo na rodzinę.

Paryż, (National Press Service). —Wiele osób z Polski przybywa do Francji. Dużo już napisano o barbarzyńskich metodach niemieckich na okupacji wojennej w Polsce, choć wielu przybywających ostatnio Polaków z Warszawy do Paryża boi się mówić o warunkach życia w Polsce. Ci twierdzą, że »skoro coś ujawnia, następnego dnia po południu będzie Gestapo w domach ich krewnych i przyjaciół, pozostających w Kraju».

Jeden ze spotkanych wyraził się także, że Niemcy stosują demonstracyjne represje po wszystkich deklaracjach rządu polskiego we Francji, aby swoim terorem zmusić Polaków do zamknięcia myśli o odzyskaniu wolności i kompletnego poddania się w jarzmo okrutnej niewoli i pogodzenia się z eks-terminacją. Ów informator powiedział, na 10 tysięcy budynków w Warszawie—2,000 znajduje się całkowicie zburzonych, 4,000 częściowo, a 4,000 pozostało w całości.

Studenti polscy sprzedają potajemnie pocztówki na ulicach Warszawy z widokami zburzonych budynków.

Kiedy tego informatora zapytał piszący korespondent o rozstrzelanie księży, odpowiedział on, iż sądzi, że niewielu księży zostało straconych w ten sposób w Warszawie, jednak wielu znajduje się w więzieniu.

Samoloty Stanów Zjednoczonych dla Finlandii.

Jak donosi Agencja Brazylijska za niemiecką agencją »Transocean«, Finlandia nabyła w Stanach Zjednoczonych 40 samolotów myśliwskich, jak również amunicję za łączną sumę miliona dolarów. Rząd fiński zapłacił za owe samoloty gotówką.

Materiał wojenny zdobyty przez Finów.

Dzienniki fińskie podały ilość materiału wojennego zdobytego na bolszewikach przez wojsko fińskie. Od początku wojny fińsko-bolszewickiej aż do 23-go lutego zdobyli finowie: 476 samolotów, 1,193 tanków, 302 armat różnego typu, 399 karabinów maszynowych, 630 karabinów i motocykli, 75 karabinów szybkostrzelnych, 117 kuchni polowych, 16 traktorów, 500 samochodów i innych pojazdów wojskowych. Większa część z powyższego materiału bojowego nadaje się do użytku po drobnych reperacjach. Finnowie zdobyli także 1,570 koni.

Rokowania pokojowe.

Korespondenci zagraniczni w Moskwie przeprowadzili wywiad z pewnym wysokim komisarzem sowieckim, który zapewniał, że Sowiety rozpoczęły rokowania pokojowe z Finlandią, o ile ta ostatnia zmieniła by swój rząd, a miejsce premiera Kalio zająłby Kuisinen, zwolennik Sowietów.

Pewnej nocy na przedmieściu Warszawy wojska niemieckie wyciągnęły z domów 120 osób a rozstrzelaly wszystkich w »formie represji« za kłótnię, do jakiej doszło między cywilnymi i wojskowymi.

Przy opuszczaniu Polski każdy musi się wyliczyć ze wszystkich sztuk odzieży, ile zabiera z sobą, na przykład, szarpetek, chusteczek do nosa, krawatów i tym podobnych części garderoby.

Każdego dnia przez Warszawę przebiega (w porze zimowej) niezwykle tego roku srogim mrozem — przyp.) od pięciu do dziesięciu pociągów towarowych z wagonami do tak zwanego »protektoratu« między granicą sowiecką a granicą włączonych »definitywnie« do Rzeszy województw polskich. Rodziny polskie z województw zachodnich (Pomorze, Poznańskiego i Górnego Śląska) wyrzuca się tam, a ich domy i ziemię obejmują sprowadzani Niemcy. Otrzymało wiele doniesień o zmarnieniu całych rodzin polskich w wagonach towarowych podczas podróży.

Wszystkie sklepy i sklepy deparytamentowe w Warszawie ogolocoone zostały z towarów, które wywieziono do Niemiec. Do starzenia poczty w praktyce nie istnieje.